

THE INFLUENCE OF THE VARIETY ON THE GROWTH AND FRUITING PARAMETERS OF THE SEA BUCKTHORN PLANTS IN THE CONDITIONS OF THE REPUBLIC OF MOLDOVA

INFLUENȚA SOIULUI ASUPRA PARAMETRILOR DE CREȘTERE ȘI FRUCTIFICARE A PLANTELOR DE CĂȚINĂ ALBĂ ÎN CONDIȚIILE REPUBLICII MOLDOVA

RÎBINȚEV I¹., CHIMPOIEȘ GH¹., BURDUJA V¹., MACARI AN¹..

¹Universitatea Tehnică a Moldovei

Keywords: variety, sea buckthorn, total growth

Abstract. Soiul este un factor decisiv în dezvoltarea speciilor pomicele lungimea însumată a creșterilor anuale a fost dominantă la soiurile de origine Română, Brăteni și Pitești – 2, care și au dezvoltat un coronament mai impunător. Tot în grupa soiurilor de origine Română valori mari ai dezvoltării ansamblului vegetativ sau înregistrat la soiurile Mara, Cora și Clara. Tot aici se poate de menționat că în grupul de soiuri originare din România sunt soiuri cu valori mici ale ansamblului vegetativ cum ar fi soiurile Roori și Dora.

Tot soiul a fost influent în dezvoltarea părții aeriene a plantelor astfel cât și asupra productivității astfel în grupa soiurilor originare din România sunt soiuri cu o dezvoltare mai puternică a părții aeriene și o productivitate mai redusă cum ar fi soiurile Brăteni și Pitești – 2 în comparație cu soiurile

Mara, Cora și Clara.

Soiul este un factor decisiv în producerea recoltelor cantitative și calitative care are un impact major în diversificarea speciilor înalt productive cu suport major în economia națională. Cultura cățina albă în Republica Moldova pe fondul situație pandemice mondiale din ultimii ani a căpătat o popularitate tot mai mare și o cerere sporită pe piața internă.

Pentru recomandarea soiurilor în producere este necesar de evaluat adaptarea acestora la condițiile de exploatare, unul din indicatorii care ne va permite să determinăm eficiența economică de exploatare a soiurilor de cățina albă în condiții

Din spectrul de soiuri testate cele mai de perspectivă soiuri pentru condițiile agrotehnice și pedo climatice ale Republicii Moldova sunt soiurile din selecția Română. Care în cercetările noastre constituie 73,3 % din soiurile analizate, chiar și printre soiurile originare din una și aceeași zonă geografică nu toate soiurile se manifestă la fel în anumite condiții de cultură.

Astfel dezvoltarea plantelor este o particularitate mai mult legată de particularitățile biologice ale soiului, dezvoltarea părții aeriene mai intensive a avut loc la soiurile Pitești 2 și Brăteni valorile lungimii însumate pentru aceste două soiuri în perioada efectuării investigațiilor a fost net superioare celorlalte soiuri analizate. O dezvoltare medie a avut-o soiurile: Mara, Cora, Clara. Iar soiurile Dora și Roori au avut o dezvoltare net inferioară de 39,85 și respectiv 37,15 m/pom în mediu pe perioada de investigații.

Soiurile din selecția germană au înregistrat valori cuprinse între 58,6 și 69,5 m/pom., pentru anul 2021. Iar cele mai mici valori au fost la soiul Leicora 58,6 și 56,6 m/pom pentru anul 2022 care și au fost cele mai mici valori între soiurile de origine germană.

Soiul Pomorancevaia a înregistrat cele mai mici valori dintre soiurile studiat.

Valorile însumate a creșterilor anuale se schimbă semnificativ sub influența particularităților biologice ale soiului iar originea lor are o influență mai puțin semnificativă.

Parametrii ansamblului vegetativ al soiurilor studiate în perioada anilor 2021 și 2022 pentru soiurile: Mara, Cora, Clara sau încadrat în valorile de 2,85, 2,55 și 2,10 m în medie pe anii de analizați iar dezvoltarea lor în înălțime a atins parametri de 1,25 pentru soiul Mara și de 1,50 m pentru soiurile Cora și Clara. Soiurile Dora și Rori, având o vigoare mai mică de creștere au avut valori de 1,40 m înălțime și de 0,95 m lățime pentru soiul Dora și valori mai inferioare pentru soiul Rori. Dintre soiurile cu origine română cele mai mari valori ale dezvoltării părții aeriene a fost înregistrate la soiurile Pitești-2 și Brăteni unde înălțimea plantelor a depășit valorile de 2,70 m iar lățimea lor de 2,00 m.

Pentru plantele de origine germană valorile ansamblului vegetativ a fost de 2,2 m înălțime și de 1,5 m pe lățimea coronamentului cele mai mici valori ale ansamblului vegetativ au fost înregistrate la soiul de origine Ucraineană Pomorancevaea cu valorile cuprinse între 1,4 m pe înălțime și de 1,00 m pe lățime. Parametrii coronamentului în mare măsură sunt dirijați de măsurile agrotehnice aplicate în plantațiile pomicole. Valorificarea suprafeței de nutriție cât și volumul productiv al ansamblului vegetativ în mare măsură sunt în strânsă legătură de indicatorii înălțime și lățimea coroanei.

Recolta de fructe pentru speciile pomicole este un indicator important care ne permite să recomandăm în producere anumite soiuri. Cele mai mari valori ale recoltei de fructe au fost obținute pentru soiurile Cora și Clara cu valori ce au depășit cifra 10 kg de fructe la pom. Valori similare a recoltei sa-u înregistrat și la soiurile Mara din selecția Română. Valori mai mici a recoltei au fost obținute la soiurile din selecția germană Serola, Hergo, Leicora cu valori de 9,15 8,53 și respectiv 8,37 kg/pom. Soiul de origine Ucraineană Pomorancevaea în anul 2022 a avut valori de 6,34 kg/pom. Însă pentru a putea valorifica pe deplin productivitatea soiurilor este nevoie ca recolta să o raportăm la un indicator constant cum este secțiunea transversală a trunchiului.

Astfel în urma raportării recoltei la secțiunea transversală a trunchiului din grupa soiurilor de origine Română studiate de noi, soiurile sau grupat în următoarea ierarhie pe primul loc se plasează soiul Cora cu o recoltă de 21,2 kg fructe la 1 cm² de trunchi, urmat de soiul Pitești - 2 cu valori de 18,8 kg fructe la 1 cm² de trunchi, soiurile Mara și Clara au valori de 16,6 kg fructe la 1 cm² de trunchi, valori mi mult de 10 kg de fructe la 1 cm² au fost și la soiul Brăteni iar soiurile Dora și Roori au avut valori sub cuprinse între 8 și 9,1 kg de fructe la 1 cm² pentru anul 2021.

Printre soiurile de origine germană cea mai mare productivitate raportată la secțiunea

transversală a trunchiului a fost la soiul Serola și Hergo și a înregistrat valori de 7,50 și 7,41 kg de fructe la 1 cm² soiul Leicora a avut valori puțin mai inferioare 6,32 kg de fructe la 1 cm². Iar soiul de origine Ucraineană Pomorancevaea a avut valori de 4,74 kg de fructe la 1 cm². Cele mai mici valori ale productivității raportate la suprafața secțiunii transversale a trunchiului dintre soiurile analizate.

CONCLUZII

Valorile însumate a creșterilor anuale se schimbă semnificativ sub influența particularităților biologice ale soiului iar originea soiurilor are o influență mai puțin semnificativă asupra modificării acestui indicator.

Valorificarea suprafeței de nutriție cât și volumul productiv al ansamblului vegetativ în mare măsură sunt în strânsă legătură de indicatorii înălțime și lățimea coroanei.

Soiul a fost factorul decisiv în valorificarea potențialul productiv al plantație, cele mai productive soiuri au fost soiurile de origine Română Cora și Clara.

BIBLIOGRAFIE

1. BAL, L. M., MEAD, V., NAIK, S. N. and SATYA, S. 2011. Seabuckthorn berries: A potential source of valuable nutrients for nutraceuticals and cosmoceuticals. Food Res. Int. 44:p.1718-1727.

2. CIMPOIEȘ GH., CVASOV I., Creșterea și fructificarea pomilor de cătină albă în funcție de soi, 4/2018. Chișinău: Akademos

3. SCHROEDER, W. R. and YAO, Y. 1995. Seabuckthorn: A promising multipurpose crop for Saskatchewan. Agriculture and Agri-Food Canada, Indian Head, SK. Suppl. Rpt 95-2. 10 p.

4. ЗУБАРЕВ, И. (2008). Итоги и задачи селекции облепихи в Сибирь на современном этапе. В: Достижения науки и техники, № 7, с. 12-16